

Nõuandeteenuse osutamise toetus

Fond	EAFRD
Sekkumisliik ¹	Artikkel 13, 72
Territoriaalne kohaldumisala ²	Riiklik
Asjaomased erieesmärgid ning kui vajalik, sektoripõhised eesmärgid ³	Horisontaalne eesmärk: sektori ajakohastamine põllumajanduses ning maapiirkondades teadmiste edendamise ja jagamise, innovatsiooni ja digiülemineku abil ning nende kasutuselevõtu ergutamise. Lisaks panustab sekkumine horisontaalselt kõikidesse erieesmärkidesse.
Tulemusindikaator(-id)	R R.1. Tulemuslikkuse suurendamine teadmiste ja innovatsiooni kaudu: isikute arv, kes saavad kasu nõustamiseks, koolituseks, teadmiste vahetamiseks või EIP tegevusgruppides vm koostöörühmades/-tegevustes osalemiseks antud toetusest
Toetuskõlblikud taotlejad ⁴	Taotleja on teenuse osutamist koordineeriv keskus. Toetatava nõustamisteenuse lõppkasusaajaks võivad olla põllumajandustootjad või maa valdajad, metsaomanikud, sealhulgas noored ja/või alustavad ettevõtjad; põllumajandustoodete töötajad.

Sekkumiste olemuse/nõuete kirjeldus, mis tagab efektiivse panuse erieesmärgi saavutamisse.⁵

Kvaliteetne ja kättesaadav põllu- ja maamajanduslik nõuandeteenus on oluline põllumajanduse ja toidusektori jätkusuutlikuks arenguks ja konkurentsivõime tõstmiseks. Lisaks on nõuanne siduv võtmekomponent tervikliku põllumajanduse teadmiste ja innovatsioonisüsteemi (AKIS) välja arendamisel, mis on ÜPP strateegiakava üheks eesmärgiks. Kasvab nõustajate roll innovatsioonikoostöös, samuti soodustatakse koostööd üldisemalt nii

¹ Art. 99(a)

² Art. 99(b)

³ Art 99(c); art. 42; art.48; art. 52(2); art.60(3)

⁴ Art. 99(d)

⁵ Art. 99(c)

nõuandesüsteemi eri osapoolte vahel, nõuandeteenuse pakkujate ja teadus- ja arendusasutuste vahel, rahvusvahelist koostööd jne (vt *nõuandesüsteemi arendamise toetus*).

Nõuandetoetuse sekkumisega toetatakse põllu- ja maamajanduse (sh töötlemine, metsandus) nõuandeteenuste osutamist.

Sekkumise aluseks on ÜPP strateegiakava määruse artiklis 13 (*Farm Advisory Services*) sätestatud tingimused, mille kohaselt põllumajandustootjatele (*farmers*) ja teistele ÜPP kasusaajatele suunatud nõuandesüsteem võib olla nii avalikul kui erateenusel põhinev ning pakkuma tuge maaviljeluse (*land management*) ja põllumajandusettevõtte juhtimise (*farm management*) vallas. Artiklist 13 tulenevalt hõlmavad nõuandeteenused nii majanduslikke, sotsiaalseid kui keskkonnavalaseid aspekte ning tagavad uusima tehnoloogilise ja teadusinfo jõudmise teadmusloome osapooltelt (teadus, innovatsioon) praktikuteni.

Erapooletu nõuandeteenuse kättesaadavus tagatakse vähemalt ÜPP strateegiakava määruse artiklis 13 sätestatud **valdkondades**:

- ÜPP strateegiakavast tulenevad tingimused ja kohustused, mis puudutavad põllumajandustootjaid jt ÜPP strateegiakavast kasusaajaid (tingimuslikkus, sekkumiste tingimused, finantsinstrumendid, äriplaanid jne);
- Eesti kehtestatud nõuded seoses EL üldiste keskkonna jm põhimõtete rakendamisega (EL veepoliitika tegevusraamistik; looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse, loodusliku linnustiku kaitse, välisõhu kvaliteedi, õhusaasteainete riiklike heitkoguste vähendamise direktiivid; määrused taimekaitse, loomataudide, taimekaitsevahendite kasutamise kohta);
- AMR-ennetavate põhimõtete rakendamine tootmises
- Riskijuhtimine
- Tugi innovatsioonile, eriti EIP tegevusgruppide ettevalmistamisel ja elluviimisel (Art 114)
- Digitehnoloogiad põllumajanduses ja maapiirkondades (Art 102b)
- Alates hiljemalt {2023} FaST (*Farm Sustainability Tool for Nutrients* - põllumajandusettevõtte säästlikku toitainekasutust soodustav abivahend) või sarnase digirakenduse kasutamine.

Lähtuvalt Eesti riigi seatud prioriteetidest tagatakse nõuandeteenused ka järgmistes valdkondades:

- Riigi e-teenuste kasutamine
- Põllumajandussaaduste töötlemine.

Kuna klientide nõuandevajadused on erinevad, võib nõuandeteenuste pakumisel rakendada erinevaid **nõuandeforme**:

- individuaalnõustamine (klassikaline valdkondlik individuaalne nõuandeteenus);
- grupinõustamine;
- mitme valdkonna konsulendi osalusel pakutav multidistsiplinaarne terviknõustamine;
- mentorlus - kolleegilt-kolleegile teadmiste/kogemuste vahetamine;
- e-nõustaja (nt teabesalve osana), telefoni teel nõustamine.

(Lisaks on kättesaadavad AKIS koordineeriva keskuse kaudu lihtsustatud individuaalnõustamine eelkonsultatsioonina esmakordsetele taotlejatele ning universaalsed tarkuseosakud vabal valikul AKIS-meetmete (nõuane/koolitus/ innovatsioonitegevus) kasutamiseks (võimalusel luuakse võimalused ka nn liitmeetmena rakendamiseks nt investeeringutoetuse taotlejale) – vt *teadmussiirde- ja nõustamissüsteemi toetuse sekkumisleht.*)

Toetatavat **nõustamisteenust osutavad** kutsega konsulendid, ent teatud juhtudel võib nõustamistevõimustesse kaasata konsulendi kutseta eksperte (õppejõud, teadurid, kogunud praktikud, nõustajate järelkasvuprogrammis osalejad) eeldusel, et tagatakse teenuste kvaliteet.

Toetuskõlblikkuse tingimused⁶

Nõuandeteenuste peamise sihtgrupiks on jätkuvalt põllumajandustootjad jt ÜPP raames toetuse saajad, aga lisaks ka põllumajandussaaduste töötajad/toidu käitlejad. Erilist tähelepanu pööratakse noortele/alustavatele ettevõtjatele, kellele võimalusel pakutakse liitprojektide/liitmeetmete rakendamist. Alustavatel või arenguhüpet tegevatel (näiteks esmatootmisest töötlemisele laienevatel) ettevõtetel on vajadus nõustamise järgi kõrge, aga rahalised võimalused enamasti piiratud seoses põhivarasse tehtavate investeeringutega. Toetatakse ka tootjate või töötajate ühistute, EIP tegevusgruppide, innovatsiooniklastrite ja teadmussiirde pikaajaliste programmide nõustamist. Võib määratleda (eelis)toetatavaid valdkondi või sihtrühmi (nt keskkonnanõuane, alustavad ettevõtjad vm).

Toetusmäärad/toetuse ühikumäärad/arvutusmeetodid (kaasa arvatud diferentseerimine territooriumide rühmade kaupa, kui kohaldatav) ning vajadusel lühike selgitus, miks just need on sobilikud sihttasemetega saavutamiseks, arvestades baastaset⁷

Nõuandeteenuste toetamisel võib rakendada erinevaid toetusmäärasid erinevatele nõuandevaldkondadele, nõuandeformaatidele ja nõustajate tüüpidele (konsulent, innovatsiooninõustaja, nõustav teadlane, tipptootja jne) või klientidele (vt ülal). Kehtestada võib ettevõtjale nõuandetoetuse piirmäära programmiperioodi kohta.

Erinevaid teenuseid võivad osutada erineva pädevusega nõustajad, kelle tunnihinda võib diferentseerida vastavalt nõustaja tasemele.

---

⁶ Art. 99(d)

⁷ Art. 99(f)